

Enhed

Udsatte Voksne og
Civilsamfund

Sagsbehandler

Mie Henriette
Eriksen

Sagsnr.

2017 - 1329

Doknr.

453845

Dato

20-03-2017

Kommenteret høringsnotat over forslag til lov om forsøg med personlige borgerstyrede budgetter til socialt udsatte borgere

Hørte myndigheder og organisationer

3F, Advokatrådet, Akademikerne, Ankestyrelsen, BL – Danmarks Almene Boliger, Blå Kors, Brugerforeningen for aktive stofmisbrugere, Brugernes Akademi, Børne- og kulturchefforeningen, Center for Rusmiddelforskning, Dansk Erhverv, Dansk Psykolog Forening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Den Sociale Udviklingsfond (SUF), FOA - Fag og Arbejde, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Frelsens Hær, FTF, Gadejuristen, HK Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, KFUK's Sociale Arbejde, KFUM's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kriminalforsorgen, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Socialpædagoger (LFS), Landsforeningen LEV, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere (LAP), Landsforeningen af væresteder for stofafhængige og tidligere stofafhængige (LVS), Landsforeningen Bedre Psykiatri, Landsforeningen for Pårørende til Stofmisbrugere, LO, LOS – De private tilbud, Rigsrevisionen, Rådet for Socialt Udsatte, SAND – De Hjemløses Landsorganisation, Selveje Danmark, SIND, Socialt Lederforum, Socialpædagogernes Landsforbund.

Børne- og Socialministeriet har modtaget svar fra:

Aarhus Kommune, Ankestyrelsen, som ikke har bemærkninger, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Direktoratet for Kriminalforsorgen, FTF, Institut for Menneskerettigheder, som ikke har bemærkninger, Kirkens Korshær, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der ikke har bemærkninger, Landsforeningen af Væresteder, LAP, LOS, Rådet for Socialt Udsatte, SAND.

Generelle bemærkninger

Der er blandt høringsparterne generel stor opbakning til lovforslaget og det kommende forsøg med personlige borgerstyrede budgetter, herunder forventninger til at forsøget kan være med til at belyse nye måder at understøtte udsatte borgeres mulighed for positivt at ændre på egen livssituation.

Flere høringsparter peger på, at det er afgørende for succesken af forsøget, at der er tale om reel medindflydelse for den enkelte borger i forhold til såvel budgettet som tilrettelæggelsen af selve forløbet.

Flere høringsparter vil gerne følge resultaterne af forsøget.

Børne- og Socialministeriet bemærkninger

Der er med initiativet i satspuljeaftalen for 2017-2020 på social- og indenrigsområdet om personlige borgerstyrede budgetter til socialt udsatte borger afsat midler til, at Socialstyrelsen kan understøtte kommunernes indførelse af ordningen samt evaluering heraf. Forsøgsperioden strækker sig fra 2017 til og med 2019.

Høringsparternes øvrige bemærkninger centrerer sig om følgende konkrete elementer:

1. Målgruppen
2. Borgerens indflydelse på den tilknyttede socialfaglige medarbejder
3. Anvendelsesområdet for det personlige budget
4. Krav til anvendelse og forløbet
5. Forholdet til andre sociale ydelser
6. Klagemuligheder
7. Løn og administration

Ad 1) Målgruppen

Danske Regioner efterspørger nærmere kriterier for vurderingen af, hvorvidt en borger kan profitere af tilbuddet.

Kriminalforsorgen er optaget af, hvorvidt kriminalitet i sig selv kan betyde, at en borgers problemstillinger er så komplekse, at borgeren ikke vurderes at kunne profitere af tilbuddet.

LOS peger på, at målgruppen er bredt defineret, og at det derfor ikke er tydeligt, hvornår en borger kan komme i betragtning til et personligt budget.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Af satspuljeaftalen for 2017 fremgår det, at den overordnede målgruppe for personlige budgetter er socialt udsatte borgerere ramt af hjemløshed, med et misbrug og/eller psykiske lidelser, der fx ønsker at forbedre eget helbred, få og bevare en bolig, få et job eller komme i uddannelse, genoptage kontakten med familie og venner eller nedstrappe misbruget. Med lovforslaget er der lagt op til, at målgruppen defineres ved at være i målgruppen for eller modtage hjælp og støtte efter servicelovens afsnit V (voksenbestemmelser) samt ved at kunne profitere af tilbuddet i forhold til formålet om at kunne opnå større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

Det fremgår i overensstemmelse med satspuljeaftalen af bemærkningerne til lovforslaget, at kommunerne i forbindelse med ansøgning til Socialstyrelsen om deltagelse i forsøg med personlige borgerstyrede budgetter skal definere og beskrive den konkrete målgruppe, som kommunen ønsker at tilbyde et personligt budget. Kommunalbestyrelsen skal herunder overveje, hvordan forsøgsordningen med personlige budgetter kan supplere kommunens øvrige indsatser til målgruppen.

Kommunen skal i beskrivelsen af den konkrete målgruppe vurdere, om målgruppen generelt vil kunne profitere af tilbuddet i forhold til at kunne opnå større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet. Ligeledes skal kommunen i afgørelsen af, hvorvidt en borger skal tilbydes et personligt budget, konkret vurdere, hvorvidt borgeren vil kunne profitere af tilbuddet i form af at opnå større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

Ad 2) Borgerens indflydelse på den tilknyttede socialfaglige medarbejder

Danske Regioner spørger til, hvilke konsekvenser det får, hvis der opstår uenighed mellem borger og den tilknyttede medarbejder.

Kirkens Korshær bemærker, at borgerens relation til den tilknyttede medarbejder har stor betydning for forløbet med et personligt budget, og peger på, at det kan være hensigtsmæssigt, at også medarbejdere hos Kirkens Korshær, som borgeren kender i forvejen, kan komme i betragtning til funktionen som støtte under forløbet.

Landsforeningen af Væresteder finder det relevant, at borgeren kan tilknyttes en medarbejder, der kendes i forvejen.

Rådet for Socialt Udsatte foreslår, at borgerne og de organisationer, der repræsenterer dem, inddrages i valget af den tilknyttede medarbejder.

SAND påpeger, at det vil have betydning for, at et forløb lykkes, at borgeren har medindflydelse på valget af den tilknyttede medarbejder.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er det formålet med at tilknytte borgeren en socialfaglig medarbejder under forløbet, at medarbejderen kan støtte borgeren i at opnå de af borgeren definerede målsætninger for budgettet. Det vil være den enkelte kommunes ansvar at sikre, at såvel den generelle forsøgsordning som de konkrete støtteforløb gennemføres i overensstemmelse med satspuljeaftalen om initiativet og med formålet med forsøgsordningen.

Ligeledes vil det være den enkelte kommune, der får ansvar for at tilrettelægge ordningen hensigtsmæssigt i forhold til den konkrete målgruppe for ordningen, herunder i forhold til at sikre sammenhæng til øvrige indsatser og samarbejde med eventuelle relevante lokale aktører. Kommuner, der ønsker at deltage i forsøgsordningen, vil i deres ansøgning til Socialstyrelsen skulle uddybe nærmere, hvordan forsøget tænkes organiseret og gennemført.

Det vil i bemærkningerne til lovforslaget blive udfoldet, at kommunerne - udover at sikre en hensigtsmæssig sammenhæng til øvrige tilbud til målgruppen - ud fra lokale forhold og ønsker kan etablere samarbejde med private foreninger og organisationer, der har kontakt til målgruppen, herunder også om støtten til borgeren under forløbet med et personligt budget.

I tillæg hertil bemærkes det, at kommunerne i forbindelse med, at der træffes afgørelse om tilbud om et personligt budget efter den foreslåede ordning, skal iagttage de gældende regler om borgerens mulighed for at lade sig bistå efter forvaltningslovens § 8.

Ad 3) Anvendelsesområdet for det personlige budget

FTF ønsker tandpleje tilføjet i lovforslagets bemærkninger til budgettets anvendelsesområde.

LOS mener, det bør præciseres, hvorvidt borgerens ønske til det personlige budget skal fremsættes før tildelingen.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Der er i overensstemmelse med satspuljeaftalen lagt op til, at den enkelte borger, der får tilbudt et forløb med et personligt budget, kan anvende budgettet efter eget ønske til forskellige aktiviteter og andre mindre udgifter i det omfang, det vurderes at ske i overensstemmelse med formålsbeskrivelsen om at understøtte realiseringen af borgerens egne ønsker og målsætninger gennem større grad af selvbestemmelse, rehabilitering og livskvalitet.

Konkret nævnes som eksempler udgifter til personlig hygiejne, transportudgifter, udgifter forbundet med sociale aktiviteter, uddannelse, sport eller mindre udgifter til indret-

ning af bolig mv. Der er ikke opstillet en udtømmende liste over udgifter, som det personlige budget kan anvendes til at dække, eller fastsat nærmere regler for, hvornår borgeren skal beslutte sig for, hvad budgettet skal dække, da det vil være op den enkelte borger at anvende trækning retten efter eget ønske og målsætninger.

Vurderer kommunen, at borgeren ønsker at anvende sin trækning ret til udgifter, der ligger uden for formålet med ordningen, kan kommunen, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, afvise at betale, og det må på ny drøftes med borgeren, hvordan budgettet kan anvendes til at opnå borgerens målsætninger. Den socialfaglige medarbejder kan under forløbet rådgive og støtte borgeren.

Ad 4) Krav til anvendelse og forløbet

Dansk Socialrådgiverforening (DS) påpeger, at det vil bureaukratisere ordningen, såfremt der stilles krav om egentlige planer for forløbet med et personligt budget.

Danske Regioner foreslår, at en kommune, som en borger flytter til under et forløb med et personligt budget, skal kunne ansøge om at videreføre forløbet.

FTF mener ikke, det er rimeligt, at et forløb ophører, såfremt borgeren flytter til en anden kommune.

Kriminalforsorgen spørger til, om indsættelse i kriminalforsorgens institutioner medfører, at et forløb med personlige budgetter afbrydes.

LOS peger på, at det bør fremgå, hvorledes formålet med et igangsat forløb kan understøttes efter de 12 måneder, som et forløb kan vare. *LOS* peger endvidere på, at betingelserne for anvendelsen af det personlige budget bør være formidlet til borgeren inden tildelingen, ligesom en borgers eventuelle støtte-kontaktperson med fordel kan inddrages i forløbet.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der som led i den socialfaglige støtte i forbindelse med et personligt budget eksempelvis *kan* udfærdiges en plan, hvor borgerens mål for budgettet samt de konkrete tiltag, budgettet skal anvendes til, fremgår, så borgeren og medarbejderen har en fælles forståelse af, hvad formålet med budgettet for den enkelte borger er. Der stilles ikke krav om, at der udfærdiges en sådan plan, men en skriftlig plan for det personlige budget kan være en af flere måder at opstille en fælles forståelsesramme for forløbet mellem kommune, borger og medarbejder.

Såfremt borgeren har en handleplan efter servicelovens § 141, kan forløbet med et personligt budget med fordel tage afsæt heri. Dertil kommer, at der igennem forløbet generelt skal sikres sammenhæng til de øvrige sociale indsatser, som borgeren måtte modtage.

Da der er tale om en forsøgsordning, hvor 3-4 kommuner kan gennemføre forsøg med personlige budgetter til udsatte borgere, er det er den enkelte kommune, som deltager i forsøget, der efter ansøgning er blevet tildelt midler. Borgeren kan på den baggrund ikke tage det personlige budget med til en ny bopælskommune.

For så vidt angår indsættelse i kriminalforsorgens institutioner under et forløb med et personligt budget, vil det være op til den enkelte kommune, der har ansvaret for at gennemføre forsøgsordningen inden for rammerne af satspuljeaftalen, at afgøre, hvorvidt indsættelsen medfører, at et konkret forløb ikke kan gennemføres inden for formålet.

Endelig bemærkes det, at kommunen efter et endt forløb med et personligt budget fortsat er forpligtet til at yde hjælp og støtte efter serviceloven i det omfang, borgeren har behov herfor.

Ad 5) Forholdet til andre sociale ydelser

Dansk Socialrådgiverforening (DS) ser gerne, at det i lovforslaget uddybes, hvordan et forløb med et personligt budget skal koordineres med fx et beskæftigelsesrettet forløb.

Kirkens Korshær forudsætter, at et personligt budget ikke træder i stedet for de tilbud, borgeren allerede er omfattet af.

LOS ønsker, at det adresseres i lovforslaget, at det personlige budget ikke må få indflydelse på borgerens egenbetaling for ophold i botilbud- og former efter serviceloven, ligesom det ikke findes rimeligt, hvis borgerens eventuelle bostøtte må stå i stedet for den støtte, der skal tildeles sammen med et personligt budget.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, skal den tilknyttede medarbejder være med til at sikre sammenhæng mellem forløbet med et personligt budget og eventuelle øvrige sociale indsatser, som den pågældende borger modtager. I tillæg hertil vil interesserede kommuner, som ønsker at ansøge om midler til at gennemføre forsøg med personlige budgetter, skulle overveje nærmere, hvordan forsøgsordningen med personlige budgetter kan supplere kommunens øvrige indsatser til målgruppen. Det vil blive præciseret i lovforslagets bemærkninger, at der med indsatserne menes såvel de eventuelle sociale som de beskæftigelsesrettede indsatser, som borgeren modtager samtidig med, at borgeren gennemgår et forløb med et personligt budget.

Med lovforslagets § 6 foreslås det, at et personligt budget, og herunder den tilknyttede socialfaglige medarbejder, ikke må erstatte støtte og tilbud til borgeren, som kommunen er forpligtet til at yde efter reglerne i lov om social service, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og anden relevant lovgivning. Heri ligger også, at den tilknyttede medarbejder ikke erstatter eller kan erstattes af borgerens eventuelle støtte-kontakt-person eller bostøtte. Heri ligger dog ikke, at opgaven med at støtte borgeren under forløbet ikke kan forankres hos en medarbejder, borgeren allerede modtager støtte fra.

For så vidt angår egenbetaling for et ophold i et botilbud/en boform efter servicelovens bestemmelser samt for udslusningsboliger efter lov om almene boliger vil det blive tilføjet i lovteksten, at et personligt budget ligeledes ikke vil indgå i beregningen heraf.

Ad 6) Klagemuligheder

Landsforeningen af Væresteder finder det uklart, hvorvidt en borger kan klage over et afslag på et personligt budget.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Der er tale om en forsøgsordning i perioden fra 2017 til og med 2019, hvor 3-4 kommunerne får mulighed for at tilbyde borgere i målgruppen et personligt budget som supplement til deres øvrige indsatser til målgruppen. Afgørelser om et personligt budget kan i forsøgsperioden ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Ad 7) Løn og administration

Dansk Socialrådgiverforening (DS) finder det betænkeligt, såfremt der ikke er afsat midler til kommunernes administration af ordningen.

Kirkens Korshær forudsætter, at det personlige budget ikke begrænses af afholdelsen af udgifter til administration mv.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Der er med satspuljeaftalen for 2017 afsat i alt 10 mio. kr. i perioden 2017-2019 til forsøgsordningen med personlige budgetter. Herunder er der for hvert individuelle støtteforløb afsat op til 45.000 kr. i lønkroner.